

Gemensam analysplan för Region Norrbotten 2021

Förslag till regionstyrelsen 9 december 2020

Innehållsförteckning

Gemensam analysplan för Region Norrbotten 2021.....	1
Förslag till regionstyrelsen december 2020	1
Bakgrund	3
Analysuppdrag	4
Områden för analys	4
Centrala definitioner	5
Förslag på analyser till 2021	6
Hälso- och sjukvård	6
<i>Kliniska perspektivet</i>	<i>6</i>
1. Hälso- och sjukvårdsrapporten 2021	6
2. God Vård 2021.....	6
<i>Operativa perspektivet</i>	<i>7</i>
3. Sjukfrånvaro, mönster och trender.....	7
4. Genomlysning av kunskapsstöd.....	7
<i>Befolkningsperspektivet</i>	<i>8</i>
5. Fördjupad analys av norrddata från befolkningsundersökningen Sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter 2017.....	8
6. Folkhälsa i Norrbotten post covid19.....	9
<i>Finansiella perspektivet</i>	<i>9</i>
7. KPP 2021	9
8. Demografi och sjukdomspanorama	10
Regional utveckling.....	10
9. Rekryteringsbehov och utbildningsutbud i Norrbottens län till och med 2030 – delprojektbeskrivning.....	10
10. Förstärkta finansieringsmöjligheter för kulturaktörer inom de kulturella och kreativa näringarna	11
11. Norrbottens gasellföretag, vad har företagen gjort för att bli ett gasellföretag och var finns företagen i den globala värdekedjan.....	11
12. Hållbarhetsanalyser av regional infrastruktur- och transportplanering	12

Bakgrund

Politiker och tjänstepersoner har uttryckt att behov finns av mer analyser som underlag för ledning och styrning inom Region Norrbotten. Som ett komplement till löpande mer verksamhetsanpassad och specifik uppföljningsverksamhet har regionen beslutat att strategiskt prioriterade analysområden ska lyftas fram genom en analysplan. Analysplanen beslutas av regionstyrelsen.

Analysplanen tas fram i nära dialog med stabens avdelningar, vars uppgift är att identifiera och lämna förslag till angelägna områden för analys samt genomföra analyserna. Förslag på analyser arbetas fram genom stabens analysnätverk.

Framtagandet av analyser baseras på:

- Omvärldsanalys
- Direkta uppdrag från politik och ledning
- Nationella satsningar
- Resultat från tidigare års analysplan
- Resultat från utvärdering av löpande uppföljning under året

Ekonomi- och planeringsavdelningen har i uppdrag att samordna arbetet med analysplan i regiondirektörens stab. En analysplan fastställer verksamhetens inriktning avseende analyser under kommande år.

Analysuppdrag

Ett analysuppdrag ska innehålla: rubrik, bakgrund, syfte och verksamhetsnytta, frågeställningar och vad analysen ska leda till.

Det ska också framgå när arbetet ska redovisas liksom vem som är ansvarig utredare, ansvarig chef samt vilken publikationsform analysen ska ha.

Publikationsformer är:

- Analysrapport (fördjupade studier),
- Kort analys
- Analysresultat (PPT-bilder).

Allmänt förekommande perspektiv i alla analysarbeten, där så är möjligt:

- Kön
- Geografi
- Ålder
- Barnperspektivet, där så är relevant

Områden för analys

Hälso- och sjukvård

- Det kliniska perspektivet fokuserar på t.ex. tillgänglighet, patientsäkerhet, patientnöjdhet, och utfallen som krävs för att förbättra vårdens kvalitet och effektivitet.
- Det operativa perspektivet fokuserar på organisationens effektivitet i form av humankapital, försörjningskedjor och andra resurser i leveransen av vård. Analysen bidrar till en förståelse för hur kompetens, teknologi, lokaler och andra resurser kan användas mer effektivt.
- Det finansiella perspektivet fokuserar på intäkter och kostnader och god ekonomisk hushållning
- Befolkningsperspektivet fokuserar på befolkningens behov av sjukvård, befolkningens hälsa och hur dessa utvecklas.

Regional utveckling

- Det regionala perspektivet: fokuserar på områden som samhällsplanering och infrastruktur, näringsliv, kompetensförsörjning på regional nivå, internationalisering, områden som rör samhälle och människa (såsom integration, jämställdhet, minoritetsgrupper).

Centrala definitioner

Uppföljning

Syfte - Att kontrollera hur en verksamhet genomförs. Att säkerställa kontroll och styrning inom för verksamheten policyrelevanta områden är en vanlig orsak till uppföljning.

Metod – Fortlöpande systematisk insamling av data som uppföljning av kvalitet, produktion, effektivitet etc.

Utvärdering

Syfte – Att granska en verksamhet och dess resultat. Att uttrycka ett värderande omdöme om det objekt som utvärderas, att kunna lära om och se nya aspekter av verksamheten och att utveckla den.

Metod – En systematiskt genomförd undersökning av värdet eller förtjänsterna hos ett givet föremål/ aktivitet, t.ex. ett handlingsprogram, ett projekt eller en produkt.

Analys

Syfte – Att förstå, se sammanhang och tolka information för att kunna dra slutsatser. Få en bättre förståelse för relationen mellan delarna och helheten.

Metod – En process där en komplex fråga/data bryts ner till mindre delar som granskas var för sig och läggs samman till en ny helhet. Informationen kan också tolkas i förhållande till uppsatta mål och ge underlag för åtgärder, planering och utveckling.

Förslag på analyser till 2021

Förslagen omfattar tolv analyser varav tre är framflyttade analyser från analysplan 2020.

Hälso- och sjukvård

Kliniska perspektivet

1. Hälso- och sjukvårdsrapporten 2021

Rapporten syftar till att ge en komprimerad bild av utvecklingen i svensk sjukvård. Rapportens resultat sammanställs för att göra öppna kvalitetsjämförelser av hälso- och sjukvården i Region Norrbotten i jämförelse med övriga regioner och riket. Rapporten utgör ett underlag för ledning och styrning samt fortsatt analys och förslag till kvalitetsförbättringar inom respektive lokalt programområde, arbetsgrupp och/eller samverkansgrupp. Den första Hälso- och sjukvårdsrapporten publicerades 2018 av Sveriges kommuner och Regioner (SKR), rapporten är årligt återkommande.

- Arbete redovisas: juni 2021
- Ansvarig avdelning:
- Ansvarig chef: Fredrik Pettersson
- Ansvarig utredare: Ulrika Lundström, Sofia Reinholdt
- Publikationsform: Analysresultat

2. God Vård 2021

Rapportens syftar till att ge en komprimerad bild av trender när det gäller utvecklingen av hälso- och sjukvård inom Region Norrbotten. Resultaten utgör ett underlag för ledning och styrning samt för fortsatt analys och förslag till kvalitetsförbättringar inom respektive lokalt programområde, arbetsgrupp och/eller samverkansgrupp inom regionen. Den första rapporten i serien God Vård presenterade Socialstyrelsen 2017. Därefter har rapporten getts ut årligen. I rapporten presenteras 52 indikatorer utifrån Socialstyrelsens ramverk för indikatorbaserade uppföljningar inom hälso- och sjukvårdssystemet (öppna jämförelser) Rapporten har sin grund i Socialstyrelsens sex dimensioner av god vård och omsorg; säker, individanpassad, kunskapsbaserad, jämlik, tillgänglig och effektiv. Dessa dimensioner ligger även till grund för målet med kunskapsstyrningen. En del indikatorer är fördelade på kön, jämställdhet är en del av analysen.

- Arbete redovisas: februari/mars 2021
- Ansvarig avdelning:
- Ansvarig chef: Fredrik Pettersson
- Ansvarig utredare: Ulrika Lundström, Sofia Reinholdt
- Publikationsform: Analysresultat

Operativa perspektivet

3. Sjukfrånvaro, mönster och trender

Analysen syftar till att synliggöra mönster och trender i sjukfrånvaron för att urskilja arbetsplatser med hög och ökande sjukfrånvaro och de med lägre och sjunkande sjukfrånvaro inom Region Norrbotten. Resultatet ska användas som underlag för att prioritera och styra det arbetsplatsinriktade stödet från Företagshälsan och HR, ett koncept framtaget i samarbete med SKR och Region Skåne. Dessutom ska analysen samla goda exempel att sprida till fler verksamheter. Region Norrbotten, som haft landets lägsta sjukfrånvaro 2018 och 2019, ska aktivt fortsätta arbetet med att hålla sjukfrånvaron på en stabil låg nivå.

- Arbete redovisas:
- Ansvarig avdelning:
- Ansvarig chef: Karin Larsson
- Ansvarig utredare: Karin Erkki
- Publikationsform: Kort analys

4. Genomlysning av kunskapsstöd

Det finns behov av kunskapsstöd för professionen inom både primär- och specialistvård. I dagsläget har regionen inte biblioteksresurser i egen regi utan köper tjänsten via Luleå tekniska universitet, det så kallade medicinska e-biblioteket. Biblioteket tillhandahåller e-tidsskrifter, e-böcker och kliniska stöd i olika former. Under senaste året har både specialistvård och primärvård lyft frågan om inköp av kommersiell produkt/webbaserad lösning för kunskapsstöd. Därför behövs en utredning av befintligt kunskapsstöd där vi fastslår nutida och framtida behov i relation till befintliga resurser för både primär- och specialistvård. Här bör det ingå genomlysning av befintligt e-bibliotek och hur det kan nyttjas maximalt och hur produkter såsom Up-to-date, Medibas och andra kommersiella alternativ i så fall kompletterar eller substituerar befintliga resurser. Undersökningen genomförs med intervjuer och/eller enkät.

- Arbete redovisas:
- Ansvarig avdelning:
- Ansvarig chef: Fredrik Pettersson
- Ansvarig utredare: Ulrika Lundström, annan
- Publikationsform: Kort analys

Befolkningsperspektivet

5. Fördjupad analys av norrdata från befolkningsundersökningen Sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter 2017

Analysens syfte är att kartlägga Sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter (SRHR) ur ett folkhälsoperspektiv i norra regionen.

Målet med hälso- och sjukvården är en god hälsa och en god vård på lika villkor för hela befolkningen enligt hälso- och sjukvårdslagen. Detta innefattar även SRHR som utgör en del av den allmänna hälsan.

Analysen, som blir den första i sitt slag, är en fördjupning på en nationell enkät från 2017, utförd av Folkhälsomyndigheten, med 15 186 svarande. Befolkningsundersökningen visar bland annat att den sexuella hälsan är god men ojämlig. Tidigare forskning i Sverige tyder på att det finns ojämlikheter i SRHR mellan olika grupper - barn, unga och unga vuxna, sexuella minoriteter och olika migrantgrupper är i vissa fall missgynnade. Av de som upplever sig ha problem med sin sexuella hälsa hade endast 13 procent sökt hjälp hos hälso- och sjukvården.

Analysen ska belysa ett vårdbehov hos befolkningen i norra sjukvårdsregionen som i nuläget är relativt okänt samt utifrån resultaten skapa förutsättningar för ett effektivt folkhälsoarbete inom SRHR. SRHR berör många av Agenda 2030-målen, främst mål 3 om hälsa och välbefinnande i alla åldrar samt mål 5 om jämställdhet och alla kvinnor och flickors egenmakt. Analysen görs gemensamt av Region Norrbotten, Region Västerbotten, Region Västernorrland och Region Jämtland/Härjedalen. Data används från norra sjukvårdsregionen för att få ett tillräckligt stort underlag för att kunna dra slutsatser utifrån svaren.

Frågeområdena fokuserade på bestämningsfaktorer för SRHR och innefattade bland annat bakgrund om kön, transerfarenhet och sexuell identitet, social situation, hälsa, sexualitet och sexuell erfarenhet, sexualitet och relationer om attityder och egenmakt, Internet, sex mot ersättning, diskriminering, våld, utsatthet samt reproduktiv hälsa om reproduktiva erfarenheter.

- Arbetet redovisas: Våren 2021, framflyttad analys från analysplan 2020 med anledning av omprioritering av arbete på Folkhälsomyndigheten.
- Ansvarig avdelning:
- Ansvarig chef: Fredrik Pettersson
- Ansvarig utredare: Maya Bergström Wuolo, Marianne Öhman
- Publikationsform: Analysrapport

6. Folkhälsa i Norrbotten post covid19

Analysens syftar till att kartlägga folkhälsan före, under och efter (?) pandemin. Utifrån detta kan regionen skapa förutsättningar för ett effektivt folkhälsoarbete.

Pandemin riskerar att bygga på folkhälsoskulden t.ex. genom risk för ökad alkoholkonsumtionen samt att människors möjlighet till fysisk aktivitet och sociala kontakter har minskat. Förändringar som exempelvis ökad arbetslöshet, äldres isolering och distansundervisning för ungdomar kommer med största sannolikhet att leda till ökad psykisk och fysisk ohälsa. En allvarlig konsekvens av pandemin är också att vi troligtvis kan komma att se ökade hälsoklyftor mellan olika samhällsgrupper. De redan utsatta grupperna (exempelvis låginkomsttagare, grupper med olika former av ohälsa, barn i behov av särskilt stöd och grupper som ingår i diskrimineringslagstiftningen) kan drabbas hårdare av pandemins effekter. Kartläggningen tar avstamp i de erfarenheter, konsekvensbeskrivningar och prognoser som redan arbetats fram i andra regioner. Undersökningen kompletteras med folkhälsorelaterad statistik för Norrbotten som kan följas upp även kommande år, från Folkhälsomyndighetens databas.

Arbetet redovisas:

- Arbetet redovisas:
- Ansvarig avdelning:
- Ansvarig chef: Fredrik Petterson
- Ansvarig utredare: Marianne Öhman
- Publikationsform: Kort analys

Finansiella perspektivet

7. KPP 2021

KPP är en del av regionens ekonomistyrning och är en årligt återkommande analys. Analysen syftar till att jämföra kostnader för vårdkontakter och vårdtillfällen på olika nivåer inom hälso- och sjukvården. KPP-analysen omfattar öppen och slutenvård, somatisk och psykiatrisk vård, primärvård för år 2020. Jämförelser (produktivitet, innerfall, ytterfall, kostnader) genomförs mellan länets sjukhus och landets läns- och länsdelssjukhus, Region Norrbotten jämförs med riket. Analysen syftar till visa vad Region Norrbotten producerar och till vilken kostnad, och kan också visa t.ex. resursförbrukningen för olika diagnosgrupper, män och kvinnor och i olika åldersgrupper.

- Arbetet redovisas: september 2021
- Ansvarig avdelning:
- Ansvarig chef: Tarja Lepola
- Ansvarig utredare: Lotta Lilja
- Publikationsform: Analysresultat

8. Demografi och sjukdomspanorama

Analysen syftar till att generera en systematisk översikt av kostnadsutvecklingen i Region Norrbotten i ett demografiskt perspektiv. Analysen utgör underlag för ledning och styrning. Den befolkningsutveckling som Norrbotten har innebär att regionen har ett demografiskt försprång jämfört med andra län. De demografiska behoven inom hälso- och sjukvården beräknas öka med 0,6 procent per år 2016 till 2021 för att därefter få en något lägre ökningstakt. Regionfullmäktige har i strategiska planen avsatt medel sedan 2019 för att kunna kompensera verksamheter för detta. För att styra avsättning av medel har en analys genomförts år 2019, 2020 och nu också 2021.

Analysen utgör en sammanfattning av de huvuddiagnoskapitel och kliniker med störst kostnadsförändring under perioden 2018-2020, inom den somatiska vården, psykiatrin och primärvården. För att bedöma om klinikerna haft en ökad belastning jämförs vårdkontakter +65 år och 0-64 år.

- Arbete redovisas: september 2021
- Ansvarig avdelning:
- Ansvarig chef: Carola Fransson
- Ansvarig utredare: Lotta Lilja, Sofia Reinholdt
- Publikationsform: Kort analys

Regional utveckling

9. Rekryteringsbehov och utbildningsutbud i Norrbottens län till och med 2030 – delprojektbeskrivning

Analysen av kompetensförsörjningsaspekterna inom länets fokusområden i Norrbottens innovationsstrategi 2019-2030 är en del av Region Norrbottens åtagande på kompetensförsörjningsområdet, som bland annat innefattar att analysera kompetensförsörjningsbehoven och arbetskraftsutbudet på kort och lång sikt. Analysen ska kombinera en statistisk och kvalitativ metod där siffror över väntade kompetensförsörjningsbehov varvas med erfarenheter från branscher och arbetsgivare. Uppdraget är förankrat hos Regionala kompetensförsörjningsrådet i Norrbotten.

Frågeställningar att besvara:

- Hur kan de fem fokusområdena avgränsas utifrån sysselsättningsstatistiken?
- Hur ser den kvantitativa fördelningen av olika yrkesgrupper ut inom de fem fokusområdena?
- Vilken tidsperiod är möjlig att studera, givet den tillgängliga statistiken?
- Hur har de fem fokusområdena utvecklats sysselsättningsmässigt, på övergripande nivå samt yrkesgruppsnivå under studieperioden?
- Hur ser länets förutsättningar ut för att möta detta rekryteringsbehov?

Dessa nedan kräver antaganden om pensionsålder och framtida utveckling:

- Hur många pensionsavgångar beräknas ske t.o.m. 2030 på yrkesgruppsnivå inom de fem fokusområdena?
- Hur många anställningar beräknas ske t.o.m. 2030 på yrkesgruppsnivå inom de fem fokusområdena?
 - Arbetet redovisas: Slutet på 2021. Framflyttad från analysplan 2020 med anledning av arbetsbelastning LTU.
 - Ansvarig avdelning: Regional Utveckling, näringsliv
 - Ansvarig chef: Monica Lejon
 - Ansvarig för utredningen: Eva Jonsson
 - Publikationsform: Regional förnyelserapport, LTU

10. Förstärkta finansieringsmöjligheter för kulturaktörer inom de kulturella och kreativa näringarna

Många kulturaktörer är verksamma inom branschen kulturella och kreativa näringar, det innebär att de kan ha en verksamhetsdel som är finansierad av offentliga medel och en som är kommersiellt baserad. Det som kännetecknar kulturella och kreativa näringar (KKN) är att de utgår från en konstnärlig kärna och/eller ett kulturellt uttryck i sitt företagande.

Syftet med analysen är att öka den interna kunskapen av finansieringsmodeller för kulturella och kreativa näringar så att Region Norrbottens projekt och verksamhetsbidrag användas mer riktat till områden som inte är kommersiellt gångbara.

- Arbetet redovisas: december 2021. Framflyttad från analysplan 2020 med anledning av Covid-19 påverkan på kulturen.
- Ansvarig avdelning:
- Ansvarig chef: Kristina Nilsson
- Ansvarig utredare: Stina Almkvist, Strateg
- Publikationsform: Rapport med kartläggning, analys och förslag. Digital handledning till sökande samt informationsträffar samt workshops i projektkonceptualisering och finansiering.

11. Norrbottens gasellföretag, vad har företagen gjort för att bli ett gasellföretag och var finns företagen i den globala värdekedjan.

Enligt dagens industri finns det 29 företag i Norrbotten som växt extra snabbt, så kallat gasellföretag. De flesta analyser inom området visar att det bara är en bråkdel av de nystartade företagen som också utvecklas till så kallade snabbväxande företag, vilka genererar många av de nya

arbetstillfällena (Storey 1994, Schreyer 2000). Inom forskningslitteraturen är mycket litet nämnt om snabbväxande företag och deras uppkomst.

Studien ska även placera in företagen utifrån hur geografiskt utspridd företagets produktionsprocess är. Många svenska företag har svårt att utveckla sin konkurrenskraft utan möjligheter att importera insatsprodukter, som ofta består av både varor och tjänster. De är med andra ord ofta beroende av import av insatsvaror och insattjänster eftersom de inte produceras i Sverige på ett kostnadseffektivt sätt.

De globala värdekedjorna har stor inverkan på såväl tillväxt som sysselsättning i olika länder. Specialiseringen av produktionen i olika länder påverkar även utvecklingen på arbetsmarknaden.

- Arbete redovisas: slutet av 2021
- Ansvarig avdelning: Regional utveckling, näringsliv
- Ansvarig chef: Monica Lejon
- Ansvarig utredare: Per Erik Andersson
- Publikationsform: Regional förnyelse rapport, LTU

12. Hållbarhetsanalyser av regional infrastruktur- och transportplanering

I transportplaneringen fördelas resurser för olika investeringar som kan bidra till positiva och negativa konsekvenser för olika grupper och områden.

Investeringen i sig sänder ut signaler om att ett område och dess invånare är viktiga och prioriterade samtidigt som ett väl fungerande transportsystem är en förutsättning för ett vardagsliv och inkludering i samhället. För att skapa nytta för alla regionens invånare behöver den regionala transportplaneringen ta hänsyn till olika gruppers resvanor, förutsättningar och behov när beslut fattas om exempelvis linjedragningar, placering av busshållplatser eller investeringar i vägar, gång- och cykelbanor. En annan viktig del att beakta i transportplaneringen är ett geografiskt perspektiv. Det handlar om att analysera hur olika insatser/projekt påverkar olika platser och orter.

Förutsättningar för boende i städer och tätorter respektive på lands- och glesbygder ser olika ut beroende på platsernas och orternas varierande tillgänglighet, demografi och utformning. Syftet med studien är att komplettera och problematisera nuvarande mål för persontransporter i länstransportplan, trafikförsörjningsprogram och regionalt utvecklingsarbete ur ett brett hållbarhetsperspektiv.

- Arbete redovisas: slutet av 2021
- Ansvarig avdelning:
- Ansvarig chef: Anna Lindberg
- Ansvarig utredare: Lizah Lund
- Publikationsform: Rapport